

Politiek pagina 2

Nu het de bedrijven geld kost, is het geen wonder dat de partijen in het Lente-akkoord vragen om het **energielabel voor nieuwbouw** even op te schorten.

Economie pagina 4

Zelfstandigen Bouw en ZZP Nederland hebben samen een **Modelovereenkomst Bouw** opgesteld.

Economie pagina 5

Ingenieursbureau **ABT** uit Velp is hard op weg naar een jaaromzet van 40 miljoen euro. De markten trekken aan en daarvoor ligt groei in het verschiet.

Techniek pagina 6

FDN toont het 'sterkste **beton** ter wereld'. Een truck rijdt over een plaat uhsb met staalvezels en wapening.

Woensdag 14 oktober 2015 / Dagblad voor de bouw / nummer 175

89 Bouwberichten 12 Aanbestedingen

Boog spoorbrug compleet

De boog van de nieuwe spoorbrug op een bouwterrein bij knooppunt Muidersberg is compleet. Het ontbrekende middenstuk, dat circa 1200 ton weegt, is maandag met een snelheid van 1 meter per kwartier met lieren op zijn plaats gehangen. Het is de bedoeling dat de nieuwe spoorverbinding in mei 2016 klaar is. Dan plaatst de aannemer de brug in zijn geheel met behulp van hydraulische wagens over de A1. Victor Buyck voert het project uit voor de bouwcombinatie SAAone, bestaande uit Hochtief Solutions AG, Boskalis, KWS Infra en Van Hattum en Blankevoort. Foto: Evert Bruinekoel

BEST VALUE TOTAAL

AANBESTEDEN

RECHTSPRAAK

Gemeente Nijmegen breekt met vechtcontracten

Variant op het bouwteam kan nieuwe trend worden

Ingrid Koenen

Nijmegen - De gemeente Nijmegen gooit haar aanbestedingspraktijk over een andere boeg. Een variant op het werken in een bouwteam moet een einde maken aan vechtcontracten. De discussies tijdens de uitvoering van een project worden verschoven naar een dialoog in de voorfase.

Nijmegen stapt bij fysieke werken in de openbare ruimte zoveel mogelijk over op *best value totaal* (BVT), een variant van een bouwteam met prestatie-inkoop. De selectie bij deze manier van werken is 100 procent op kwaliteit, omdat de gemeente een plafondprijs neerlegt en op zoek gaat naar een partner die meedenkt en zich flexibel opstelt. "Bij de selectie speelt de prijs dan geen rol meer. Feitelijk

voeg je een betrokken extra partij toe aan het gemeentelijke team, met extra expertise over de opzet en uitvoering", stelt projectleider Robert Tannemaat van de gemeente.

De aannemer werkt aansluitend met een open boekhouding en krijgt 3 procent voor winst en risico en 8 procent voor de algemene kosten. Eventuele afwijkingen of extra wensen tijdens de uitvoering worden in de overeengekomen lijn vergoed. "Een verademing", volgens zowel de gemeente als de betrokken aannemer. De projectleider is ervan overtuigd dat andere gemeenten ook hun voordeel kunnen doen met de nieuwe contractvariant.

Volgens het Aanbestedingsinstituut is werken met een bouwteam niet nieuw, maar wordt de samenwerkingsvorm vooral gebruikt door private partijen of corporaties en komt het zelden in een aanbesteding tot stand. "Het Nijmeegse model voegt aan de klassieke *best value procurement* toe dat de interactie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer zich niet beperkt tot een

toetsing of de plannen van de opdrachtnemer uitvoerbaar zijn en voldoen aan de gestelde kaders, maar dat er echt wordt samengewerkt om tot een optimaal resultaat te komen. In dat laatste ligt de kracht van het bouwteammodel. Zowel *best value* als bouwteam gedijt goed in een klimaat waarin de opdrachtgever vertrouwen durft te schenken aan de opdrachtnemer. Een noodzakelijke voorwaarde voor succes is expertise aan de zijde van de opdrachtgever en dat kan voor kleinere aanbestedende diensten een struikelblok zijn", licht adviseur Jos van Alphen van het instituut toe.

Inmiddels zijn drie Nijmeegse projecten op deze manier via meervoudig onderhandse opdrachten op de markt gezet. De herinrichting van het Willemsskwartier had de primeur, maar BVT is inmiddels ook de basis bij de renovatie van de Lindenberghaven en de snelfietsroute rondom het Keizer Traianusplein.

"Zodra bewonerswensen, archeologie, duurzaamheid en kwaliteit een rol spe-

len, bewijst deze variant zijn meerwaarde boven het klassieke bestek", weet projectleider Tannemaat inmiddels zeker. Hij adviseert komende maand de gemeente Almere bij een vergelijkbare opzet en samen met Baanbrekers in de bouw wordt gewerkt aan een reeks van ervaringscurricula voor andere gemeenten en marktpartijen.

> PAGINA 3: 'JE GEEFT NIET ALLES UIT HANDEN, JUIST NIET'

Rotterdam moet leges aanpassen

Rotterdam - De gemeente Rotterdam moet zijn legesverordening aanpassen. Dat is het gevolg van een uitspraak van de Rotterdamse rechtbank. Die spreekt uit dat de legesheffing onredelijk is door toepassing van de staffelmethode. Daardoor moeten soms percentages van de bouwsom aan leges worden betaald die ook de Hoge Raad niet redelijk genoemd zou hebben.

Het verweer van Rotterdam dat al het nodige was aangepast aan de legesverordening vonden de rechters volstrekt onvoldoende. De aanpassing was ingegeven door de daling van het aantal grote projecten waardoor de legesinkomsten te hard daalden.

De Rotterdamse bouwleges is projectontwikkelaars en bouwers al jaren een doorn in het oog.

> PAGINA 2: BOUW BLIJF MET UITSPRAAK OVER BOUWLEGES

ADVERTENTIE

Orona

Tel: 0172-446116
www.orona.nl

Liften en roltrappen

Eerste liftfabrikant ter wereld met certificaat voor milieuvriendelijk ontwerpen (ISO 14006).

“BVT betaalt zich dubbel en dwars terug bij complexere projecten in de binnenstad”

INTERVIEW Robert Tannemaat en Roel Hermans

AANBESTEDEN

De projectleiders Robert Tannemaat (rechts) en Roel Hermans zijn rond-uit enthousiast over het werken in een bouwteam.
Foto: APA

‘Je geeft niet alles uit handen, juist niet’

PROJECTGEGEVENS

Project: Herinrichting Willemsskwartier
Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen
Opdrachtnemer: Dusseldorp Infra, Sloop en Milieutechniek
Contractvorm: Best Value Totaal
Contractwaarde: 1,2 miljoen euro
Gegund: 2013
Geplande oplevering: Eind 2016

< VERVOLG VAN PAGINA 1

De herinrichting van het Willemsskwartier in Nijmegen is met een bouwteam opgezet en uitgevoerd. De breuk met het klassieke vechtbestek is voor zowel de gemeente als de aannemer een verademing.

Ingrid Koenen

Werken in een bouwteam is even wennen voor beide partijen en vergt een flexibele opstelling. Maar het geeft een open en prettige werksfeer vergeleken met de standaard-RAW-bestekken, die negen van de tien keer uitlopen op vechtractanten. Centraal bij het bouwteam staan openheid, vertrouwen en proactief handelen op basis van gelijkwaardigheid. De projectleiders Robert Tannemaat (Nijmegen) en Roel Hermans (Dusseldorp Infra, Sloop en Milieutechniek) zijn rond-uit enthousiast. Ze beseffen dat bij veel gemeenten koudwater-vrees en ook wantrouwen overheersen. “Collega’s denken dat je alles uit handen moet geven als je de aannemer meteen betreft bij je plannen. Niets is minder waar; het schakelt juist veel sneller als je in overleg met bewoners kunt nadenken over alternatieven en die ook kan toezeggen. De aannemer zit namelijk aan tafel en denkt mee over werkbaar en haalbare mogelijkheden. Die zijn meestal helemaal niet duurder, maar passen wel beter bij de wensen van de bewoners”, heeft Tannemaat ervaren. Gunstig is juist dat aanpassingen op hoofdlijnen én op details vroegtijdig en op elk gewenst later moment mogelijk zijn. De herinrichting van het Willemsskwartier loopt inmiddels op zijn eind en er is geen wanklank gehoord. De corporatie is bezig met grootschalige sloop-nieuwbouw en renovatie van de vooroorlogse volkswijk. En de gemeente zou de zes woonstraten en twee doorgaande wegen van een nieuwe look voorzien en de riolering gedeeltelijk vervangen. Het straatwerk zou een standaardklusje kunnen zijn, maar het bouwteam bewees zijn meerwaarde bij het overleg met bewoners, de flexibele planning, een betere bereikbaarheid en de wens om de bestrating zoveel mogelijk te hergebruiken.

Dat vergt wel een flexibele opstelling van de aannemer, heeft Hermans gemerkt. Zo moest de aannemer bijvoorbeeld tijdelijk met betonplaten werken, totdat de benodigde klinkers vrijkwamen. En een gefaseerde uitvoering was nodig om te voldoen aan de wensen van bereikbaarheid. “Niet iedereen kan en wil daarop inspelen, maar het past goed bij onze manier van werken. In dit project bijvoorbeeld een zo goed mogelijke invulling van de wens van hergebruik van materialen.”

Wisselende wensen

Het omgaan met wisselende bewonerswensen vergt nog het meest van het aanpassingsvermogen. “Toen op het laatste moment de bewoners van een straat in meerderheid tegen het goedgekeurde plan in opstand kwamen, hebben we de uitvoering alsnog aangepast. Dat is ook de kracht van deze aanpak, die flexibel werken mogelijk maakt. De uitstraling van een tuindorp in plaats van een woonerf is in de praktijk overleefd gebleven. Zorgen over extra verkeersoverlast zijn weggenomen met paaltjes in het midden van de weg”, legt Hermans uit. Het interview en plan van aanpak waren doorslaggevend bij de selectie van de aannemer in de meervoudig onderhandse procedure. In de voorbereiding dachten twee mensen van de aannemer mee met het team van de gemeente, maar de bouwteamoverleggen gingen ook tijdens de uitvoering door. De extra investering in de voorfase in combinatie met de open boekhouding zorgen voor een soepel lopend project en een prettige samenwerking. De boeken van de aannemer zijn naast de raming van de gemeente gelegd en in alle openheid binnen twee uur besproken en afgekaart volgens vaste opslagpercentages. Beide projectlei-

ders zijn ervan overtuigd dat de eindprijs van een traditioneel bestek even hoog of zelfs hoger was geweest. De gelijkwaardige samenwerking en goede afstemming zijn volgens beide heren voor herhaling vatbaar: “Niemand wordt gelukkig van discussies over meerwerk, dat geldt voor zowel voor de ambtenaren als de aannemer.” De gemeente concludeert zelf dat een scherpe aanvangsofferte in de praktijk helemaal geen garantie blijkt voor de laagste prijs: meerwerk, extra overleg, overschrijding van de planning en gebrekkige samenwerking met de aannemer komen de kwaliteit niet ten goede en leiden vaak alsnog tot forse kostenoverschrijdingen. Tannemaat maakte zelf mee hoe het touwtrekspel rond 48 geschilpunten over een bestek heel veel tijd en negatieve energie opslokte. “Het was voor ons de aanleiding om nieuwe aanbestedingsvormen te ontwikkelen als tegenhanger van vechtractanten. En het werkt.” Volgens de projectleider zouden veel meer gemeenten moeten breken met het gunnen op de laagste prijs en baat hebben bij het overstappen op samenwerkingsvormen zoals *Best Value Totaal* (BVT). Het blijft echter altijd maatwerk: voor eenvoudige opdrachten – zoals een fietspad in het buitengebied – blijft een RAW-bestek op basis van de laagste prijs een goede manier om een aannemer te selecteren. “BVT betaalt zich dubbel en dwars terug bij complexere projecten in de binnenstad. Gemeentelijke projecten zijn technisch meestal niet ingewikkeld, maar wensen van omwonenden, bereikbaarheid en zaken in de ondergrond kunnen bouwen alsnog ingewikkeld maken.” Nijmegen blijft bezig de aanpak verder te optimaliseren. In stapjes worden nieuwe aanbestedingen aangepast op basis van marktconsultaties en evaluaties.